

Lausunto

23.09.2022

Asia: VN/21702/2022

Hallituksen esitysluonnos esitutinnan salassapitoperusteiden selkeyttämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Lakimiesliitto kiittää oikeusministeriötä lausuntopyynnöstä liittyen hallituksen esitysluonnokseen esitutinnan salassapitoperusteiden selkeyttämisestä ja lausuu kunnioittavimmin seuraavaa:

Lakimiesliitto kannattaa tavoitetta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (myöhemmin julkisuuslaki) sääntelyn selkeyttämiseksi siten, että sääntely turvaa jatkossa paremmin julkisen vallan toiminnan tehokkaan valvonnan kansalaisten ja median toimesta. Kerrotusta syystä julkisuuslain kokonaisuudistus on tehtävä pikimmiten. Koska julkisuuslaki ei ole nyt muutoksen kohteena olevalta 24 §:n osaltakaan selkeä (ks. EOAK/579/2020), tämän kysymyksen oma erillisvalmistelu ja ehdotettu muutos on perusteltu.

Lakimiesliitto pitää tärkeänä rikoksen uhrin yksityisyyden suojaamista. Jatkovalmistelussa tulee kuitenkin täsmentää, mitä uhrin oikeuksilla käytännön tasolla tarkoitetaan, jottei säännöksen soveltaminen jää liian tulkinnanvaraiseksi. Lisäksi on syytä huomioida, että julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 26 kohta koskee myös rikoksesta epäillyn lisäksi muita sellaisia henkilöitä, jotka eivät suoranaisesti liity käsiteltävään asiaan. Näitä tahoja voivat olla esimerkiksi alaikäisen uhrin huoltajat ja todistajat. Heidän osaltaan on tärkeää, että julkisuuslain muut kohdat turvaavat tarpeen vaatiessa myös heidän yksityisyytensä. On tärkeää kiinnittää huomiota myös siihen, että tietyissä rikostyypeissä, kuten seksuaalirikoksissa, vastaaja-asema esitutkinnassa voi leimata henkilön pitkäksi aikaa siitä huolimatta, että asiassa on tehty esimerkiksi syyttämättäjäättämisspätös.

Lakimiesliitto pitää olennaisena sitä, että tulevaisuudessa julkisuuslain säännökset ovat niin selkeitä, ettei niiden soveltaminen aiheuta tulkinnanvaraa. Tällöin julkisuuslain noudattamisesta tulee yhdenmukaista ja ennakoitavissa olevaa.

Tuomainen Jenni
Suomen Lakimiesliitto - Finlands Juristförbund ry